

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

372. An Parochi aliq̄ue curati abesse possint duobus illis mensibus à Concilio illis concessis ex causa, quæ ipsis justa videtur sine approbatione, & licentia Ordinarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

stantiam difficilior pro ea obtinenda est ad Episcopum accessus, se non audere improbare, imò posse satis tolerari, si alicubi de consuetudine Parochi etiam per duos menses continuos abessent, citatque pro hoc posteriore Laym. *Theolog. mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 7.* quo spectat, quòd obligatio ista petendi licentiam discedendi, supposita iustà causà discessus, cum sit iure merè humano inducta per contrariam consuetudinem tolli possit. Engels *n. 12.* si tamen ex tali consuetudine liceret parochi notabili tempore ultra duos menses abesse sine licentia superioris juxta Trid. *cit. sess. 23. c. 1.* foret corruptela, ac proinde invalida propter multa inconvenientia inde nascitura, de quibus vide Engels *ibidem.*

3. Respondeo tertio: si quærat de modo residendi, qui non est merè materialis, utique intelligitur residentia cum effectu. de Grassius *in decisio. casuum. l. 2. c. 97.* Zechus *de munere Episcop. c. 5. num. 1.* Garc. *nu. 53. juxta c. extirpanda. de prob. & Trid. cit. c. 1.* nimirum quod debeat per se obire munia pastoralia, non per substitutum, nisi quatenus per se solum omnia implere nequit. Concil. *cit. c. 1.* requirente in Parochi industria personæ, quæ per alium suppleri nequit: ita ut Parochus corpore quidem præsens seu residens, sed officium suum non exerens, nisi per alium minimè satisfaciatur præcepto residendi, nec in foro interiore, nec exteriori. Paxjord. *n. 58. citans Possév. dicto c. 1. n. 8. & Barb. cit. c. 8. n. 40.* qui etiam hinc inferant, quòd ubi Parochus legitime habet Coadjutorem, vel cooperatores ad majorem quietem, non tamen hinc liceat ei omnia ardua relinquere, v. g. surgere de nocte, audire multas confessiones &c. sed tantum habere pro socio laboris, & figuante, quando ipse nominatim vocatur, & expectatur, debet ire, & ovium suarum benevolentia, & amoris respondere, ita ferè Paxjord. *citans Cajet. 2. 2. q. 185. a. 5. Sotum de just. & jure. l. 10. q. 3. a. 5. Possév. Sa. Barb. teneri quoque talem Parochum, qui præsens totam curam per cooperatores exercet ad restitutionem, tenent Sylv. v. residentia. à n. 1. & 2. Jacob. de Graff. cit. l. 2. c. 92. num. 57. Jo. Sanchez &c. apud Engels loc. cit. n. 16.* ubi ait: se hanc sententiam judicare Tridentino, menti & rationi legis esse conformiorem, ac propterea amplectendam, cum hac tamen moderatione, ut ex sola residentia personali præcisà ab administratione, putet Parochum saltem medietatem fructuum lucrari, eò quòd experientia Parochi magnam utilitatem percipere, dum in quacunque necessitate recursum ad Parochum habent, & sacramenta per Capellanos præsentem Parochi diligentius ipsis administrantur. imò ait se non dubitare, quandoque Parochum etiam rarius per se administrantem sacramenta ad nullam restitutionem teneri, si revera comperiat, suos Parochianos sufficienter & forè melius per Capellanos, quam per se ipsum instrui. Garc. etiam *loc. cit. n. 52. & seq.* simpliciter censet talem, etsi non resideat ut debet, non teneri ad restitutionem fructuum; eò quòd Concilium hanc penam amissionis fructuum ponat solum contra absentes, & non residentes; talis verò non possit dici abesse, & non residere, quamvis officium suum non exercent, & penæ, maximè ipso jure impostæ, non sint extendendæ.

Questio 372. Num igitur, quemadmodum Episcopi absque approbatione Metropolitanæ, aut alterius superioris (uti etiam de Abbatibus, & Prælatibus exemptis Episcopali jurisdictione utentibus idem, de aliis verò Episcopo subditis contrarium censet Tamb. de jure Abb. d. 14. q. 5. apud Engels n. 6.) ita Parochi aliiq. curati abesse possint duobus illis mensibus à Concilio istis concessis, ex causa, quæ ipsis iusta videtur absque approbatione, & licentia ordinarii?

1. Respondeo: sententiam affirmantem semper Parochis aliisque curatis, etiam dum abesse necessarium est ob utilitatem Ecclesiæ, opus esse licentiâ Ordinarii, & quidem in scriptis videri juri conformiorem Filiuc. *loc. cit. n. 29.* & alii; eò quòd Trid. de his dicit: *quandocunque eos, causâ prius per Episcopum cognitâ, & probatâ, abesse contingeret.* hancque veram esse Concilii intelligentiam declaravit S. Congregatio super *cit. c. 1. sess. 23.* his verbis (quæ præter binas quoque alias rigidiores adhuc sacre ejusdem Congregationis declarationes recitat. Garc.) *nec per bimestre tempus possunt abesse Parochi sine licentia Episcopi, valetque constitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia &c.* Ac proinde hanc sententiam affirmantem absolute tenent Paxjord. *n. 61. citans Ugol. de off. Ep. c. 15. §. 5. num. 2. Possév. de off. curat. c. 1. num. 11. Sanctarel. variar. resol. q. 4. num. 12. Barb. de off. Paroch. c. n. 55. & plures apud Garc. p. 3. c. 2. n. 22.* dicatque inter alios apud eundem Cavallos. *q. 582. num. 6.* ita recepisse praxin. Porro videtur sententia hæc potissimum tenere, ubi absentia duorum mensium, vel alterius notabilis temporis esset continua, non ita, ubi est interpolata nunc per dies tres vel quatuor, alias per sex vel octo.

2. Nihilominus sententiam oppositam, ab auctoritate saltem DD. non minus probabilem tenent Navar. *in man. c. 25. n. 121.* (id tribus argumentis conans concludere, nimirum quia id jure antiquo permillum. Argumento c. præsentiam. 7. q. 1. quod correctum vel sublatum non est per Trid. dein quia Episcopis arctiori vinculo ad residendum adstrictis id conceditur, Conciliumque hac in parte servandum in parochis, quod in Episcopis disposuerit) Quintadven. *l. 4. q. 76. Zerol. v. privatio. Sa. v. residentia. Zech. de casibus reserv. cas. 3. pluresque alii apud Garc. n. 19. Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. n. 11. Leo in thes. fori Eccles. p. 3. c. 1. n. 19. Bonac. &c. apud Paxjord. loc. cit. idem plures apud Barb. in collect. ad Concil. loc. cit. n. 67. Item Filiuc. loc. cit. qui ait, praxin contrariam unâ cum probabili propter DD. auctoritatem temperasse quoad hoc bimestre rigorem illum juris. Azor. cit. p. 2. l. 7. c. 4. q. 10. dicens sententiam Navari sibi probari; eò quòd Canones pro nihilo reputent, quod modicum est; Concilium autem absentiam duorum mensium judicasse modicum, seu concedendo duos menses declarasse, quantum absentia tempus pro modico, adeoque pro nihilo habeatur. Less. cit. l. 2. c. 34. n. 159. et si dicat se putare verius mentem Concilii esse, ut non absint primo bimestri absque facultate Episcopi, subjungit tamen credere se hoc non esse receptum, in qua non receptione multum se fundare AA. qui post memoratas paulò supra ex Garcia declarationes sacre Congregationis scripserunt, necesse videtur;*

detur: Engels *loc. cit. nu. 6.* inquit, existimare se, hac in re, utpote dubia, consuetudini locorum aliquid tribuendum. Et sane per legitimam consuetudinem, non obstante tali declaratione S. Congregationis, posse derogari similibus, quæ sunt meri juris humani, modò non reputetur, & sit corruptela, videtur satis certum, vide dicta ad *quest. preced.*

3. Atque juxta hanc sententiam inferes primò à potiori, opus non esse consensu Episcopi, dum subita occurrente necessitate, Episcopus adiri nequit. Azor, *loc. cit. q. 11.* ex Selva *de benef. p. 4. q. 6. n. 13.* citante Abbatem, Hostiens. &c. Secundò citatos AA. id multo magis dicturos de Abbatibus similibusque Prælati, Episcopo inferioribus non exemptis, utpote quorum dignitas major, & absentia non tam periculosa, sicut Parochorum, quibus quotidie incumbit obligatio sacramenta petentibus, & indigentibus administrandi. Engels *loc. cit.* Quòd si verò vera est sententia prior, sequitur primò, curatum, etiam si habeat notoriè justam causam & necessitatem recedendi, adhuc non posse sine licentia Ordinarii recedere, nisi talis sit necessitas, quæ non patiarur moram, sed sit periculum in mora petendi veniam, & tunc quamprimum debere certiorum fieri Ordinarium de discessu, & necessitate occurrente, ut de causa cognoscat, & det licentiam, nisi in brevi sit reversurus. Garc. *loc. cit. n. 33.* citans Abbat. *in c. relatum. de cler. non resid. n. 6.* Selvam &c. item S. Congregationem iisdem fere verbis id declarantem. Videtur secundò, Parochum habentem justam causam recedendi ad duos vel tres menses, non satisfacere conscientia sua, si petat licentiam, jurans se habere gravem causam, quam non expediat manifestare: vel etiam exprimens causam rationabilem, quam vir bonus & æquus justam judicaret, dum rigidus Ordinarius licentiã negat, quia movetur suspitione, quòd ficta sit, habet tamen recursum ad superiorem, hanc esse expressam declarationem S. Congregationis, refert Garc. & eidem inhæret *n. 73.* citans AA. *ubi supra.* Sequitur tertio, quod, qui per duos vel etiam unum mensem, aut aliud tempus notabile abfuit sine licentia Ordinarii, pro tempore absentia non facit fructus suos, sed tenetur eos restituere; eò quòd abfit contra tenorem decreti imponentis hanc pœnam Garc. *num. 25. & seq.* neque sufficit licentia tacita, sed oporteat, ut sit expressa. Garc. *n. 35.*

Questio 373. An, & qua licentia egeant Episcopi usque superiores aut in jurisdictione similes Prælati absuturi ultra tres menses ipsi concessos?

Respondeo: Episcopus (idem est de aliis) qui ex causa magnæ necessitatis aut utilitatis longiori tempore abesse cupit, debet causam absentia Papæ, vel Archiepiscopo metropolitano, aut hoc absente, seniori suffraganeo (qui idem metropolitani absentiam probare debet) significare, & approbationem in scriptis obtinere, nisi tamen periculum in mora fuerit. vel absentia inciderit propter munus aliquod, & reipubl. officium Episcopatus adjunctum, cujus causæ sint notoriæ. *Trid. sess. 6. c. 1. & sess. 23. c. 1.* Hinc Episcopus, qui simul est Princeps imperii, dum ad comitia vocatus comparet, non tenetur licentiam impetrare, saltem si absentia non fuerit plus æquo

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I.

diuturna, & Ecclesiæ periculosa, & aliàs semper solitus sit personaliter comparere, qua tamen in re ad usum hætenus practicatum in similibus Episcopatus præcipue attendendum. ita fere Engels *loc. cit. sub initium.*

Questio 374. An, & qui præter Papam aliis curatis inferioribus dare possint licentiam non residendi etiam ultra bimestre?

Respondeo primò: jus ipsum commune. quemadmodum vi juris antiqui concessum erat Parochis & curatis abesse ad quinquennium ratione studiorum. *c. ult. de magistris.*

2. Secundò Episcopi similesque Prælati dare possunt curatis licentiam non residendi ad tempus ex justa causa, quatenus hoc ipsum iis à jure aut Papa concessum est; inferior enim laxare nequit legem superioris, nisi quatenus id ei concessum; solet autem Papa propter necessitatem, & casus frequenter occurrentes facultatem laxandi legem, seu obligationem residendi concedere Episcopis, aliisque similibus Prælati in beneficiis curatis non nisi limitatè, ut nimirum curati non permittantur abesse ultra dictos duos menses, nisi ex gravi causa. *Pirh. ad rit. de cler. non resid. n. 14.* de cetero tempus breve, in quo Episcopus cum curato super residentia dispensare potest, relinquendum est arbitrio boni viri, cum in jure non sit expressum, juxta exigentiam necessitatis, seu rationabilis causæ. *Pirh. ibid. citans Laym. ad c. licet de elect. in 6. n. 2.* Qui etiã addit, quod hoc tempus videatur restrictum ad annum in *Trid. sess. 4. c. 12.*

3. Tertio: idem potestatis hac in parte habet legatus Pontificius in provincia sibi demandata, quòd Episcopus in sua dioecesi. Azor. *loc. cit. q. 2.* ex Selva *p. 4. q. 9.*

4. Quarto: Capitulum sede Episcopali vacante, cum in iis, quæ sunt jurisdictionis non voluntariæ, sed necessariæ, potestas Episcopi transeat ad capitulum. Azor. *ibid. q. 3.* Selva, *q. 10.* Abb. *in cit. c. relatum.*

5. Quintò: posse locorum Ordinarios (intelligendo per Ordinarium Superiorem, sive majorem sive minorem Episcopo. ut *Gl. in c. licet canon. de Elect. in 6.*) facere Parochis potestatem ad tempus aliquod recedendi à suis Ecclesiis, tenet Azor. *loc. cit. q. 4.* citans Abbatem, Host. *Innoc. in c. relatum.* Si verò Prælati inferior Episcopo non habet jurisdictionem ordinariam in loco v. g. Abbas regularis aut Prælati, seu Rector Ecclesiæ Collegiata, etsi habeat quidem potestatem conferendi Parochiam, vel aliud beneficium curatum, provifus tamen seu curatus jurisdictioni Episcopi subfit, & ab eo circa administrationem, & curam parochia pendeat, tunc ab eodem Episcopo licentiam petere debet, & si illegitimè abfit ab eodem puniri. *Pirh. loc. cit. 43.* Addit Fagn. *in c. relatum. de cler. non resid. n. 4.* quod Prælati Episcopo inferiores nequeant dare licentiam discedendi ab Ecclesia, vel loco beneficii, nisi habeant jurisdictionem ordinariam, & quidem exclusivè Episcopo.

Questio 375. An dum jus ipsum, vel etiam Papa generaliter indulget curato abesse studendi gratia (idem est de aliis honestis causis. Lott. paulò post citand. Garc. n. 89. & 96.) adhuc hæc causa insinuari de-

M

beat